

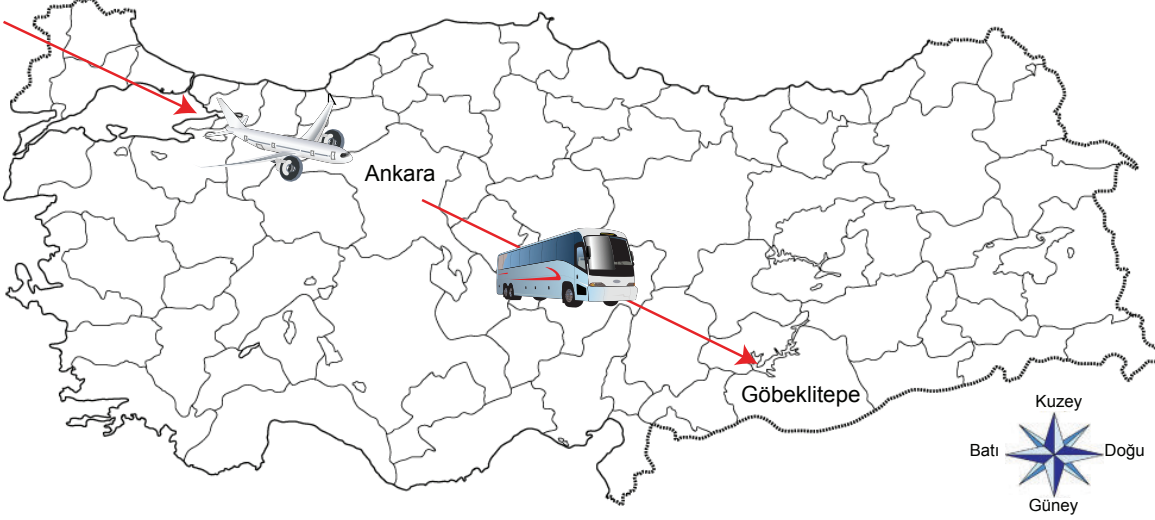

BECERİ TEMELLİ SORULAR

5. Sınıf Sosyal Bilgiler

2. Ünite: Geçmişe Yolculuk

1.

UNESCO tarafından 2018 yılı Dünya Miras Listesi'nde yer alan dünyanın en büyük ve en eski ibadet yeri olan Göbeklitepe'yi görmek isteyen bir turist grubunun uçağı Ankara Esenboğa Havaalanına inmiştir.

Seyahatlerine karayolu ile devam edecek olan grubun otobüsleri bundan sonra Türkiye'nin hangi yönüne doğru hareket etmelidir?

- A) Kuzeydoğu
- B) Güneydoğu
- C) Kuzeybatı
- D) Güneybatı

2.

Safranbolu Evleri, Karabük ilinde yer alan tarihi bir mekandır. 18. yüzyıldan itibaren yapılmaya başlanan evlerin camı, diğer komşu evlerin camına bakmaz. Hiçbir ev, başka bir evin güneş almasını engellemez. Safranbolu Evleri'nin tavanında ahşap oymacılığı sanatının incelikleri görülür.

Safranbolu Evleri'ne ait yandaki görsel ve bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Evler yapılırken komşuluk hakkı gözetilmiştir.
- B) Evlerin yapılış mantığında özel hayatın gizliliğine önem verilmiştir.
- C) Evler Karabük'ün doğal güzelliğinin bölge halkına bir armağanıdır.
- D) Evlerin iç dekorasyonunda görsel güzelliğe ait unsurlar bulunmaktadır.

3.

Anadolu ve Mezopotamya Uygarlıkları Haritası

Yukarıda verilen Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarına ait haritaya bakılarak;

- I. Göç yolları üzerinde bulunması dolayısıyla birçok istilaya uğramıştır.
- II. Uygarlıklar farklı dönemlerde ve yerlerde hüküm sürmüşlerdir.
- III. Anadolu ve Mezopotamya birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

4. Hayır geleneği; mayıs ve haziran aylarının hafta sonuna denk gelen günlerinde, genellikle özel olarak seçilmiş bir alanda, bütün köy halkının katılımıyla düzenlenen ve çevre köylerin de davetli olduğu, duaların edildiği, birlikte yemeklerin yenildiği, takvime bağlı geleneksel bir törendir. Mevsim olarak tarım işlerinin başladığı döneme rastlayan köy hayırları, yılın bereketli olması ve kötülüklerden korunulması dileğiyle dua etmek, bağış yapmak için düzenlenir.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi hayır geleneğinin toplumsal hayata katkılarından biri olamaz?

- A) Farklılıkları belirgin hale getirir.
 B) Birlik ve beraberliği güçlendirir.
 C) Toplumsal huzura katkı sağlar.
 D) Sosyal dayanışmayı artırır.

5.

Ülkemizde zeytin, Ege ve Akdeniz kıyılarında bolca yetiştirilir. Bu yerlerde sebze yemekleri genellikle zeytinyağı kullanılarak yapılır. Zeytinyağlı börülce, zeytinyağlı enginar, zeytinyağlı biber dolması, kabak çiçeği dolması, deniz börülcesi Ege ve Akdeniz kıyılarında sıkça yapılan yemeklere örnektir.

Zeytinyağlı börülce

Dağlık araziye sahip olması ve iklim koşullarının uygun olmaması nedeniyle Erzurum ve Kars çevresinde tarım yeterince gelişmemiştir. Bu yerlerde hayvancılık insanların temel geçim kaynağıdır. Bu nedenle Erzurum ve Kars çevresinde yaşayan insanların beslenme alışkanlıklarında kırmızı et önemli yer tutar. Erzurum'a özgü olan cağ kebabı oldukça meşhurdur. Cağ kebabı, etin yatık bir şiş üzerinde odun ateşinde pişirilmesiyle hazırlanır.

Cağ Kebabı

Verilen bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bölgelerin doğal ortam özellikleri insanların giyim tarzlarını etkilemiştir.
- B) Yaşanılan coğrafya insanların beslenme alışkanlıklarını etkilemektedir.
- C) Zeytinyağı ve sebze üretiminin olduğu bölgelerde kırmızı et tüketimi azdır.
- D) İnsanların sosyo-ekonomik gelir düzeyleri yemek kültürünü şekillendirmektedir.

6. Doğu Anadolu gezisi sırasında katıldığı şenlikte kızlarına Damal Bebeği alan anne; Damal Bebeği'nin hikâyesini şöyle anlatmıştır: Damal ilçesine bağlı Seyitveren köyünde yaşayan 70 yaşındaki Gülfidan Atmaca henüz 13 yaşında iken annesinin giysilerini örnek alarak oyun amaçlı bebekler yapmaya başladı. Bu bebeklerin kıyafetleri bu yörede giyilen eski giysilerden, keten, tor, koçak, yelek gibi isimler verilen bölümlerden oluşmaktadır. Gülfidan Atmaca gençlik yıllarında yaptığı bebeği bir yakınına hediye eder, hediye ettiği bebeğin İstanbul'da bir sergide çok beğenilmesiyle Damal Bebeği 1986'da Japonya'da yarışmaya katılır. Yöresel kıyafetleri giydirilerek yapılan Damal Bebeği birinci seçilir. 2002'de kaymakamlık tarafından patenti alınarak bölge ekonomisine katkıya dönüştürülür.

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi Damal Bebeği'nin ortaya çıkmasındaki amaçlardan biri olamaz?

- A) Kendi kültürüne yabancılaşmak
- B) Kültürel mirası yeni nesillere aktarmak
- C) Geçmiş ile bugün arasında ilişki kurmak
- D) Geçmişte giyilen kılık kıyafetleri tanıtmak

2. Ünite: Geçmişe Yolculuk

7.

Geçmişte	Günümüzde
Zeybek, halay, horon, karşılama vb. oyunlar oynanırdı.	Geçmişten gelen halk oyunlarımız devam ederken hayatımıza modern danslar da girmiştir.
Bayramlarda aile büyüklerine ve akrabalara gidilip bayramlaşıldı.	Yüz yüze bayramlaşmaya ek olarak telefonda konuşarak veya kısa mesaj yollayarak bayramlaşma da hayatımıza girmiştir.
Evlerin önünde kır düğünü şeklinde 2-3 gün süren düğünler yapılırdı.	Düğün geleneği devam etmekle birlikte genelde düğün salonlarında yaklaşık 3-4 saat süren düğünler yapılmaktadır.

Tablodan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kültürel unsurlar süreklidir ancak zaman içinde değişim göstermiştir.
B) Geçmişte yapılan kültürel faaliyetler günümüzde yapılmamaktadır.
C) Geçmişten günümüze insanlar geleneklerinden kopmuşlardır.
D) Teknoloji kültürümüzün bozulmasına neden olmuştur.

8.

Doğal Varlık	Doğada insan eli değmeden oluşan eşsiz güzellik ve unsurlardır.
Tarihî Mekân	Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlardır.
Tarihî Eser	Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve eserlerdir.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlış eşleştirilmiştir?

- A) Denizli Pamukkale Travertenleri → Doğal varlık
B) Rize Ayder Yaylası → Doğal varlık
C) Karabük Safranbolu Evleri → Tarihî mekan
D) Nevşehir Peribacaları → Tarihî eser

9. Sümerler, Mezopotamya'da kurulmuş ilk uygarlık olarak bilinir. Çivi yazısını icat ederek insanlık tarihine önemli katkılar sağlamışlardır. Sümerler, astronomi ve geometri alanında da önemli çalışmalar yapmışlardır. Bir üçgenin iç açılarının toplamının 180 derece olduğunu hesaplamış, Ay yılı esasına dayanarak takvim hazırlamışlardır.

Buna göre Sümerler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Çok tanrılı din anlayışına sahiptirler.
B) Ticari faaliyetler sayesinde zenginleşmişlerdir.
C) Mezopotamya'nın en güçlü devleti olmuşlardır.
D) Bilimsel alanda önemli çalışmalar yapmışlardır.

10.

Uygarlıklar	İnsanlık Tarihine Katkıları
Hititler	Sümerlere ait çivi ve Mısırlara ait hiyeroglif yazılarını kullanmışlar.
Frigler	Toprak ve bereket tanrıçası Kibele, en büyük tanrısıdır.
Lidyalılar	Parayı icat eden uygarlıktır.
İyonlar	Efes Antik Tiyatrosu günümüze kalan önemli eserleridir.

Bu tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hititler başka uygarlıklardan etkilenmiştir.
- B) İyonlar kültürel faaliyetlere önem vermişlerdir.
- C) Friglerin tarımla uğraşmaları inançlarını etkilemiştir.
- D) Lidyalılar ekonomik bakımdan en zengin uygarlıktır.

11. Ülkemizin bulunduğu coğrafi konum bir çok medeniyete ev sahipliği yapmasına sebep olmuştur.

Bu medeniyetlerden kalan tapınaklar, mezarlar, medreseler, camiler, hanlar ve şehir yerleşmeleri tarihî mirasımızın zengin olmasını sağlamıştır.

Bu bilgilere göre aşağıda verilen varlıklardan hangisi ülkemizin tarihî mirasına örnek olarak gösterilemez?

A)

B)

C)

D)

12.

Cumalıkızık köyü, Osmanlı dönemi konut dokusunu günümüze kadar koruyan evlere sahip tarihî bir mekândır. Osmanlıların Bursa'da ilk yerleştikleri yerlerden biridir. Yaklaşık 700 yıllık bir geçmişe sahip olan köyde 270 civarında ev bulunmaktadır. İki veya üç katlı olan evler; moloz, taş, kerpiç ve ağaçtan yapılmıştır.

Bu parçada Cumalıkızık köyünün hangi özelliğinden söz edilmemiştir?

- A) Günümüze kadar korunabildiği
- B) Köklü bir geçmişe sahip olduğu
- C) Evlerin farklı yapı malzemelerinden yapıldığı
- D) Ülkemizin önemli doğal güzelliklerinden biri olduğu

13. Doğu Anadolu Bölgesinde yaşayan Urartular başkentleri Tuşpa'nın etrafını surlar ile çevirerek kale yapmışlardır.

Buna göre Urartular ile ilgili;

- I. Savaşçı bir toplumdur.
- II. Yerleşik hayata geçmişlerdir.
- III. Savunmaya önem vermişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

14. Mezopotamya'da yaşayan uygarlıklara ait olan zigguratlar genellikle yedi katlı olup üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm buğday, arpa gibi mahsullerin saklandığı depo; ikinci bölüm ibadet yeri ve okul olarak; üçüncü bölüm ise gözlemevi olarak kullanılmaktadır.

Verilen bilgilere göre zigguratların;

- I. Eğitim
- II. Tarım
- III. Astronomi

faaliyetlerinden hangilerinin gelişimine katkı sağladığı söylenebilir?

A) Yalnız I	B) I ve II	C) II ve III	D) I, II ve III

2. Ünite: Geçmişe Yolculuk

15. Farklı milletlerden birçok insan tarih boyunca dünyayı ortak yaşam alanı olarak kullanmıştır. Bir topluluğun geliştirdiği ürünler, elde ettiği bilgiler etkileşim sonucunda diğer topluluklar tarafından da kullanılmıştır. Örneğin; pusula Çinliler tarafından icat edilmiştir ancak daha sonraları diğer insan toplulukları da pusuladan yararlanmıştır. Pusula tüm insanlığa ait ortak bir değerdir. İbn-i Sina'nın tıp alanında verdiği tavsiyelere uyan dünyanın farklı bölgelerindeki insanlar sağlığına kavuşmuştur. Bu nedenle İbn-i Sina tüm insanlığa ait ortak bir değerdir. İnsanlığın tarih boyunca sonraki kuşaklara bıraktığı maddi ve manevi değerlerin tümüne ortak miras denir.

Metinden hareketle ortak mirasla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal etkileşim buluşları önemsizleştirmiştir.
- B) Ortak miras tüm uygarlıklara katkı sağlamıştır.
- C) Tıp alanı ortak mirasın en önemli unsurudur.
- D) Ortak miras özellikle icatlarla güçlenmiştir.

16.

Lidyalılar döneminden kalma altın para

Celsus Kütüphanesi

Anadolu medeniyetleri ile ilgili görsellere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Madenleri işleyip günlük hayatlarında kullanabilmişlerdir.
- B) Kültürel hayatın gelişmesine önem vermişlerdir.
- C) Tarımı geliştirmek için çalışmalar yapmışlardır.
- D) Ticarete takas sistemi değişmeye başlamıştır.

17. Dinî bayramlarda aile bireyleri bayramlaşır; akrabalar, komşular, arkadaşlar ziyaret edilir. Büyükler ziyaret edilerek elleri öpülür. Bayramlarda sofralar kurulur, akraba ve komşularla bir arada yemekler yenilir. Birbirine dargın insanlar barışır. Uzun süre birbirini görmeye fırsat bulamayanlar bayramlarda birbirlerini ziyaret eder. Eve gelen misafirlere ikramlarda bulunulur.

Buna göre dinî bayramların;

- I. Birlik ve beraberliğin pekişmesi
- II. Sevgi ve saygı duygusunun güçlenmesi
- III. Huzur ve mutluluğun artması

durumlarından hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

18.

Yukarıdaki haritaya göre Anadolu ve Mezopotamya uygarlıkları için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yerleşim yeri olarak akarsu ve deniz kıyıları tercih edilmiştir.
- B) Medeniyetlere ait bir çok eser günümüze kadar ulaşmıştır.
- C) Anadolu'nun gelişmesine önemli katkıları olmuştur.
- D) Kara ve deniz ticaretinde ileri gitmişlerdir.

19. Kültürümüzün bir unsuru olan düğünlerimiz geçmişten günümüze örf ve adetlerimizi barındırır. Kız isteme, söz, nişan, düğün yemeği gibi gelenekler geçmişten günümüze süreklilik göstermiştir. Ancak eski zamanlarda gelinler at üzerinde götürülürken günümüzde ise otomobil ve konvoy ile gelin gezdirilmektedir.

Metne göre çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürel öğelerin değişime uğraması geleneklerimizin bozulduğunu gösterir.
- B) Kültürümüzün bazı özellikleri zamanla değişim göstermiştir.
- C) Günümüzde düğün geleneği devam etmektedir.
- D) Geleneklerimiz süreklilik göstermektedir.

20. Yaz tatilinde babasıyla birlikte Anadolu Medeniyetleri Müzesine giden Metehan, MÖ 1800-750 yılları arasında yaşamış bir medeniyete ait demir kılıçlar ve altından yapılmış süs eşyaları görmüştür. Ayrıca yünlü dokumadan yapılmış kumaş parçaları, tohum kalıntıları, at eğeri gibi eşyaları da incelemiştir.

Buna göre Metehan'ın incelediği medeniyet hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ticaretleri gelişmiştir.
- A) Tarımla uğraşmışlardır.
- B) Madencilikte ilerlemişlerdir.
- C) Hayvancılıkla uğraşmışlardır.

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.